РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-2 У. 5527/17
Дана 18.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Сукновић Бојаџија, председник већа, Јелена Искић и Сузана Гудураш, чланови већа, уз учешће судског саветника Данијеле Марјановић Чолаковић, записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца А.А. из ..., ..., кога заступа Срђан Лакић, адвокат из Новог Сада, Максима Горког 40, ради поништаја решења тужене НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, Београд, број 0031-10412-79/2017 од 28.02.2017. године, у правној ствари остваривања права на новчану накнаду, на нејавној седници већа одржаној дана 18.10.2019. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Националне службе за запошљавање, број 0031-10412-79/2017 од 28.02.2017. године и предмет **ВРАЋА** туженом органу на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Национална служба за запошљавање, да тужиоцу А.А. из ..., на име трошкова управног спора исплати износ од 17.870,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења Националне службе за запошљавање, Филијале за запошљавање Нови

Сад, УП.I број 0402-10411-8105/2011 од 21.12.2016. године, којим је одбијен захтев тужиоца за признавање права на новчану накнаду за време незапослености, као неоснован и одбијен је захтев за накнаду трошкова.

Тужбом, поднетом дана 10.04.2017. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа због повреде уставом загарантованог права на социјалну заштиту, повреде начела општег управног поступка, битне повреде одредаба управног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Наводи, да није остварио уставно право из социјалног осигурања због чињенице да приликом евиденције код Националне службе за запошљавање дана 12.01.2009. године, није упознат са правом на новчану накнаду за време незапослености, за шта сматра непосредно одговорним службеника тога органа који га није, у складу са прописима, упозорио на његово право. Сматра, да је оспореним решењем повређено уставно право на социјалну заштиту, гарантовано одредбом члана 69. став 3. Устава Републике Србије, начело заштите права грађана и заштите јавног интереса прописано одредбом члана 6. став 2. Закона о општем управном поступку и начело пружања помоћи неукој странци прописано одредбом члана 15. истог Закона. Указује, да је тужени орган пропустио да утврди која службена лица су га својим изричитим изјавима и актима онемогућила да поднесе захтев за остваривање права на новчану накнаду, по тада важећем закону, с обзиром да је Законом о општем управном поступку стављено у обавезу имаоцима јавних овлашћења да упозоре учеснике у поступку на остваривање одређеног права. Истиче, да је оспорено решење донето уз погрешну примену материјалног права, јер да је од стране службених лица код првостепеног органа, упозорен на права која му припадају, поднео захтев још 12.01.2009. године и остварио право на накнаду према Закону о запошљавању и осигурању за случај незапослености (“Службени гласник РС”, бр. 71/2003 и 84/04 – др. закон), који је важио у време његовог пријављивања на евиденцију код туженог. Указује на Правно схватање Управног одељења Врховног суда Србије усвојено на седници одржаној 20.03.2009. године. Предлаже да суд тужбу уважи, поништи оспорено решење и обавеже тужени орган да тужиоцу накнади трошкове поступка, и то састава тужбе у износу од 16.500,00 динара и судске таксе по одлуци суда.

У одговору на тужбу, тужени орган је у свему остао код разлога изнетих у образложењу оспореног решења и предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

Након разматрања списа предмета, навода тужбе и одговора на тужбу, Управни суд је оценио да је тужба основана.

Увидом у списе предмета и образложење оспореног решења утврђено је да је тужиоцу престао радни однос, односно осигурање, дана 31.12.2008. године у “Б.Б.” а.д. у реструктурирању, решењем о отказу уговора о раду број 99-25/816 од 31.12.2008. године, које је донето на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду и члана 175. тачка 8. Колективног уговора послодавца и решења Министарства економије и регионалног развоја број 401-00-1784/6/2008-15 од 01.12.2008. године, те Програма за решавање вишка запослених, а због престанка потребе за радом услед технолошких, економских и организационих промена. По том основу, тужилац је стекао право на исплату посебне новчане накнаде у износу од 268.956,00 динара (што представља збир

шестоструке просечне зараде у привреди Републике Србије према последњем објављеном податуку). Тужилац се писаном изјавом број 15/953 од 26.11.2008. године, коју је лично потписао, добровољно изјаснио за опцију 4 - посебна новчана накнада, која је већа од отпремине по Закону о раду, то јест за престанак радног односа уз исплату посебне новчане накнаде у износу од шестоструке просечне месечне зараде у привреди Републике Србије, према последњем објављеном податку, и сагласио се да се исти исплаћује у месечним ратама у трајању од 57 месеци и испуњавања првог услова за остваривања права на пензију, која се месечна накнада остварује преко Националне службе за запошљавање у висини од 60% од просечне месечне зараде у привреди Републике Србије. Према Споразуму број 99-2/714 од 31.12.2008. године, који је закључен између тужиоца и послодавца, износ отпремнине који би тужиоцу припао по Закону о раду Републике Србије износио би 385.657,22 динара, а тужилац се на евиденцију незапослених пријавио дана 12.01.2009. године док је захтев за новчану накнаду поднео дана 14.09.2011. године. Тужилац, који је рођен дана 12.05.1955. године, остварио је право на пензију 23.09.2013. године. Решењем директора Националне службе за запошљавање број 0031-10412-1149/2011 од 16.12.2011. године, одбијена је жалба тужиоца изјављена на решење Филијале Нови Сад број 0402-10411-8105-1/2011 од 11.11.2011. године, као неоснована. Против другостепеног решења тужилац је покренуо управни спор тужбом код Управног суда који је пресудом број III-1 У. 1039/12 од 16.05.2014. године, тужбу одбио. Против наведене пресуде Управног суда, тужилац је поднео уставну жалбу, а одлуком Уставног суда број Уж. 5251/2014 од 21.04.2016. године, усвојена је његова уставна жалба па је утврђено да је пресудом Управног суда број III-1 У. 1039/12 од 16.05.2014. године, повређено право подносиоца жалбе, овде тужиоца на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, поништена пресуда Управног суда број III-1 У. 1039/12 од 16.05.2014. године и одређено да Управни суд донесе нову одлуку по тужби изјављеној против решења Националне службе за запошљавање број 0031-10412-1149/2011 од 16.12.2011. године. Уставни суд је утврдио да је пресудом Управног суда III-1 У. 1039/12 од 16.05.2014. године, повређено право подносиоца жалбе на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, па је усвојена уставна жалба, поништена наведена пресуда и одређено да Управни суд донесе нову пресуду по тужби изјављеној против решења 0031-10412-1149/2011 од 16.12.2011. године. У поступку по одлуци Уставног суда Уж.5251/2014 од 21.04.2016. године, Управни суд, Одељење у Новом Саду донео је пресуду III-1 У. 7795/16 од 17.06.2016. године, којом је тужба уважена, поништено је решење Националне службе за запошљавање број 0031-10412-1149/2011 од 16.12.2011. године и предмет враћен туженом органу на поновни поступак и одлучивање, применом члана 89. став 1. Закона о уставном суду. Према оцени Управног суда исказаној у пресуди од 17.06.2016. године, основано се тужбом указује да је тужени орган пропустио да утврди да ли је тужиоцу као подносиоцу захтева било омогућено да поднесе захтев дана 12.01.2009. године, када се пријавио на евиденцију незапослених у надлежној Филијали Националне службе за запошљавање, јер у спроведеном управном поступку није утврђивано да ли је првостепени орган учинио пропуст у поступку остваривања права тужиоца на новчану накнаду тиме што му није пружио стручну помоћ и дао савете о законским и другим прописима који се односе на запошљавање и осигурање за случај незапослености, па остаје нејасно на основу чега је тужени орган оценио да је тужилац без оправданих разлога неблаговремено поднео захтев за признавање права на новчану накнаду. Поступајући

по пресуди Управног суда, Одељења у Новом Саду III-1 У. 7795/16 од 17.06.2016. године другостепени орган је поништио решење Филијале Нови Сад, број 0402-10411-8105-1/2011 од 25.11.2011. године и предмет вратио првостепеном органу на поновни поступак а првостепени орган је затим донео ожалбено решење број УП.I: 0402-10411-8105/2011 од 21.12.2016. године, којим је одбио захтев тужиоца за признавање права на новчану накнаду као неоснован. Тужилац је у изјави на записник датој првостепеном органу 21.10.2016. године, навео да је у "Б.Б." радио од априла 1976. године до 31.12.2008. године, на пословима заштите од пожара, да синдикат "Б.Б." није преносио информације о дешавањима у вези са престанком радног односа. Навео је да су у новембру 2008. године, добили информацију да ће запослени који имају 35 година стажа, бити проглашени вишком, да су постојале 4. групе и да се он определио за опцију 4. Указао је да приликом пријављивања на евиденцију 12.01.2009. године, није добио информацију од надлежних лица, да има било каква права, осим посебне новчане накнаде. У "Б.Б." му је саопштено да има могућност да сам уплаћује стаж, што је и учинио. До сазнања за право на новчану накнаду дошао је од бивших колега, па је поднео захтев у септембру 2011. године, који је решењем Филијале Нови Сад број 0402-10411-8105/2011 од 25.11.2011. године, одбијен као неоснован. Управни суд је 20.03.2009. године, променио дотадашњу праксу и заузео став према коме у остваривању права на новчану накнаду због престанка радног односа у складу са Одлуком о утврђивању програма за решавање вишка запослених у процесу рационализације, реструктурирања и припреме за приватизацију не искључује право незапосленог лица на остваривање новчане накнаде за случај незапослености према Закону о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС", бр. 71/03 и 84/04), а у складу са истим поступано је у свим случајевима благовремено поднетих захтева и поднетих у време важења наведеног Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености. Решавајући по жалби тужиоца, изјављеној против решења првостепеног органа од 21.12.2016. године, тужени орган је нашао да је у поступку по захтеву за остваривање права на новчану накнаду који је тужилац поднео 14.09.2011. године, утврђено да исти није стекао основ за признавање права на новчану накнаду, прописан чланом 67. Закона о запошљавању, те да је стога његов захтев правилно одбијен као неоснован.

По оцени Управног суда, оспореним решењем је повређен закон на штету тужиоца.

У поступку доношења оспореног решења, тужени орган је утврдио да је тужиоцу 31.12.2008. године престао радни однос у АД "Б.Б." у реструктуирању, због престанка потребе за радом услед технолошких, економских и организационих промена, да му припада право на исплату посебне новчане накнаде у износу од 268.956,00 динара и да је упознат да код туженог остварује право на исплату новчане накнаде за преостали број месеци до испуњавања првог услова за остваривање права на пензију у висини од 60 % од просечне месечне зараде у привреди Републике Србије, што је износило 26.895,60 динара, будући да се изјавом од 26.11.2008. године определио за остваривање овог права предвиђеног Програмом решавања вишка запослених. Даље је утврђено да је према Споразуму број 99-2/714 од 31.12.2008. године, који је закључен између тужиоца и послодавца, износ отпремнине који би тужиоцу припао по Закону о раду Републике Србије износио би 385.657,22 динара, а

тужилац се на евиденцију незапослених пријавио дана 12.01.2009. године, док је захтев за новчану накнаду поднео дана 14.09.2011. године. На основу утврђеног, тужени орган је нашао да тужилац није испунио услов за остваривање права на новчану накнаду прописан одредбом члана 67. став 1. тачка 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Службени гласник РС, бр. 36/09 и 88/10), који је био на снази у време подношења његовог захтева, с обзиром да је једнократни износ који му је био исплаћен пре престанка радног односа и збир посебне новчане накнаде за наредних 57 месеци, био виши од износа отпремнине по Закону о раду. Тужени орган даље налази да је тужилац поднео захтев 14.09.2011. године, дакле по истеку 24 месеца, од престанка радног односа а да се није стекао разлог за правдање кашњења прописан чланом 68. став 4. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености.

У образложењу оспореног решења, тужени орган наводи да жалбени наводи тужиоца не доводе у питање законитост ожалбеног решења, јер не постоји једини разлог за правдање кашњења за подношење захтева за признавање права на новчану накнаду за време незапослености, прописан чланом 68. став 4. тог Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, а то је да је тужилац био неспособан за рад према прописима о здравственом осигурању. Тужени орган сматра да се, чак и када би се кашњење сматрало оправданим, не може решавати по захтеву поднетом 14.09.2011. године, и при томе применити одредбе закона који је престао да важи закључно са 22.05.2009. године, јер се право на новчану накнаду за случај незапослености може остварити само на основу поднетог захтева, а не на основу пријаве на евиденцију. Тужени налази да се поступак за признавање права на новчану накнаду, покреће захтевом странке, а примењују се одредбе материјалног прописа који је био на снази у време подношења захтева, па је стога немогуће применити одредбе прописа који није на снази у време подношења захтева и по њему признати право на новчану накнаду, како тужилац захтева. Тужени орган је указао да је тужиоцу омогућио да узме учешће у поступку и да се изјасни о свим околностима, па је оценио да тужилац није онемогућен да поднесе захтев, као и да је захтев поднео накнадно, након што је од колега сазнао да има право на новчану накнаду и посебно се осврнуо на навод жалбе тужиоца да му је приликом пријаве на евиденцију саопштено да нема право на новчану накнаду, али сматра да пропуштање рокова за покретање поступка због неукости, погрешног објашњења или информације, не може да буде разлог за правдање закашњења, пошто за то не постоји законски основ. Даље, тужени орган указује да чињеница да је тужиоцу, како тврди, било речено да нема право на новчану накнаду, не може имати битан значај у овој правној ствари, јер је он у сваком случају могао да поднесе захтев, будући да је сазнање о томе имао, иако је мислио да нема право.

По оцени Управног суда, странка не може сносити било какве последице због погрешне поуке о њеним правима. Из изјаве тужиоца, дате на записник код Националне службе за запошљавање дана 21.10.2016. године, произилази да тужилац није добио информацију од надлежних лица, да има било каква права, осим посебне новчане накнаде. Оцена туженог органа да не стоје наводи тужиоца да му приликом пријављивања на евиденцију назапослених речено да нема право на новчану накнаду, не одговара стању у списима предмета, јер је у супротности са Изјавом о сагласности, број 0410 10461-53/09 од 12.01.2009. године, коју је потписао тужилац и у којој се у тачки 3. тужилац сагласио да исплатом дела посебне новчане накнаде нема других

новчаних потраживања према Националној служби за запошљавање сходно одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености. Наведену изјаву, која је приложена списима, тужени орган не коментарише у образложењу своје одлуке, нити утврђује њену садржину. При томе, тужени орган није утврдио да ли је првостепени орган тужиоцу пружио адекватну стручну помоћ и дао одговарајуће савете о законским и другим прописима који се односе на запошљавање и осигурање за случај незапослености и од каквог су утицаја евентуални пропуст првостепеног органа и изјава о сагласности, број 0410 10461-53/09 од 12.01.2009. године, били на остваривање права тужиоца. С обзиром на законом прописану обавезу првостепеног органа да незапосленима пружа стручну помоћ и даје савете о законским и другим прописима, њиховим правима, обавезама и одговорностима, који се односе на запошљавање и осигурање за случај незапослености, а посебно имајући у виду обавезу првостепеног и туженог органа, као органа који решавају у управним стварима, да омогуће странци да што лакше оствари своја права и да је упозоре уколико оцене да има основа за остварење неког права, а да тужилац тврди да му је службено лице првостепеног органа саопштило да неће добијати новчану накнаду, за сада се не може прихватити као правилан став туженог органа да је тужилац имао сазнања о праву на новчану накнаду за случај незапослености. Ово стога што из начела пружања помоћи странци произлази обавеза службеног лица да, не само упозори странку на њена права, већ и да јој укаже на правне последице њених радњи или пропуштања.

Дакле, по оцени Управног суда, противно одредби члана 199. став 2. у вези са чланом 235. Закона о општем управном поступку, тужени орган није дао разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на решење какво је дато у диспозитиву, односно није образложио на који начин се првостепени орган старао да незнање и неукост тужиоца не буде на штету права које му по закону припадају. Стога је у поновном поступку потребно отклонити наведену повреду правила поступка и донети ново, на закону засновано решење, при чему тужени орган мора да одговори на навод жалбе тужиоца у погледу несавесног поступања првостепеног органа којим је осујећен у остваривању свог законског права, уместо да му у томе буде помогнуто.

Како је оспорено решење поништено због повреде правила поступка, суд је решавао без одржавања усмене расправе, у складу са одредбом члана 33. Закона о управним споровима.

На основу изнетих разлога, ценећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је одлучио као у диспозитиву, применом одредби члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, с тим што је тужени орган везан примедбама суда у погледу поступка, у складу са одредбом члана 69. став 2. истог закона.

Имајући у виду да је тужба уважена, суд је применом одредби члана 66, члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/2011 ... 55/14), обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова управног спора исплати износ од 17.870,00 динара, и то за састав тужбе износ од 16.500,00 динара, у складу са Тарифним бројем 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС" бр. 121/12), за судску таксу на тужбу износ од 390,00 динара и за судску таксу на пресуду

износ од 980,00 динара, у складу са Тарифним бројевима 28. и 29. Таксене тарифе Закона о судским таксама (“Службени гласник РС”, бр. 28/94 ... 106/15).

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 18.10.2019. године, III-2 У. 5527/17

Записничар **Председник већа – судија**
Данијела Марјановић Чолаковић,с.р. **Гордана Сукновић Бојаџија,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић

AJ